

TEKNIIKAN HISTORIAN SEURAN VUOSIKOKOUS

Katariina Mauranen

Tekniikan Historian Seuran vuosikokous pidettiin Tieteiden Talolla Helsingissä 17.4.2013. Kokouksen jälkeen kuultiin lina Kohosen esitelmä, joka perustui hänen syksyllä 2012 Aalto-yliopistossa tarkastettuun väitöskirjaansa *Gagarinin hymy. Avaruus ja sankaruus neuvostovalokuvissa 1957–1969*.

Kohonen käsitteli esitelmässään Neuvostoliiton avaruusohjelmaan liittyntä propagandaa ja siihen liitettyjä mielikuvia valokuva-aineiston kautta. Kuvissa kosmonautit esitettiin toisaalta sankareina, toisaalta tavallisina ihmisinä. Sankareita juhliisiin väkijoukkoihin oli retusoitu mukaan kaikki

aikakauden tärkeät henkilöt ja symbolit, ja sankarit näytettiin vahvoina ja urheina miehinä. Naiskosmonautit, joita myös koulutettiin, eivät esiintyneet julkisissa kuvissa. Myöhemmin sankarin kuva alkoi muuttua, ja he esiintyivät myös avuttomampina, inhimillisempinä olentoina. Erityisen kiinnostavaa oli nähdä, kuinka sankareiden koteja käytettiin markkinoimaan uudenlaista, modernia sisustusta.

Kohosen esityksessä nähtiin runsaasti erittäin mielenkiintoisia valokuvia, jotka toimivat olennaisena osana kerrontaa. Kohonen kuvaili neuvostovalokuvien ja -arkistojen ongelmallisuutta lähdeaineistona: retusoitujen valokuvien ja arkistotietoihin tehtyjen muutosten jäljittäminen ei aina ollut helppoa, tai edes mahdollista. Kohosen esityksessä nähtyjä valokuvia voi tarkastella myös väitöskirjan painetussa versiossa.

Neuvostoliittolainen propagandajuliste.
Lähde: russiatrek.org.

